

Тема. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА. ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА І ЗДОРОВ'Я

Мета: формувати поняття про екологічну безпеку, систематизувати знання про вплив забруднення навколишнього середовища на здоров'я; сприяти формуванню в учнів стійких переконань щодо важливості дотримання принципів екологічної безпеки навколишнього середовища; розвивати спостережливість, уміння визначати пріоритети; виховувати свідому потребу у збереженні якісного екологічного стану навколишнього середовища.

Обладнання: аркуші А4 (за кільк. учнів), маркери, ілюстративний матеріал, відео «Все починається з тебе» (музика: *Demosys — Mary Shaw p. s.*), схема до вправи «Асоціативний куц», глобус, музичний супровід («Як у нас на Україні», викон. К. Бужинська).

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Привітання, створення позитивного настрою

(Звучить пісня «Як у нас на Україні».)

II. АКТИВІЗАЦІЯ ЧУТТЄВОГО ДОСВІДУ, ОПОРНИХ ЗНАНЬ УЧНІВ

1. Запитання до учнів

— Чи є у вас улюблене місце на природі? Опишіть його кількома реченнями.

— Чому відпочинок на природі вважають найефективнішим?

2. Слухання і обговорення притчі «Про що говорять планети?» (див. Додатки)

— Як ви розумієте слова Землі «...десь «підхопила» людей»? Що вона мала на увазі, коли цим пояснювала причини свого хворобливого стану?

— Які ще «профілактичні заходи», крім падіння астероїдів, ми можемо назвати? (Природні стихійні лиха, виверження вулканів, аномальна спека чи мороз, посухи тощо.)

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Вправа «Мозковий штурм»

— Як ви розумієте поняття «екологічна безпека»?

— Наскільки актуальними є екологічні проблеми? Чому?

IV. ПОВІДОМЛЕННЯ УЧНЯМ ТЕМИ, МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ УРОКУ

Епіграфи до уроку

«Носій нашого життя — Земля — жива істота, енергонасичена і високоорганізована система, яка в космічній ієрархії посідає набагато вищий, ніж людина, рівень» (М. М. Яницький, доктор геолого-мінералогічних наук).

«Ми живемо, але не робимо те, що маємо робити для природи. Наше бажання — від природи відібрати. А що ж ми їй тоді даємо? Та нічого, крім як наші ... відходи. Хто цьому винен? Тільки ми. Ми природу жаліли? Як же вас буде природа жаліти? (Порфирій Іванов, засновник оздоровчої системи)

— Висловіть свої думки щодо змісту висловів, узятих за епіграфи до уроку.

V. ОСМИСЛЕННЯ УЧНЯМИ ЗНАНЬ

1. Глосарій. Поняття «екологічна безпека»

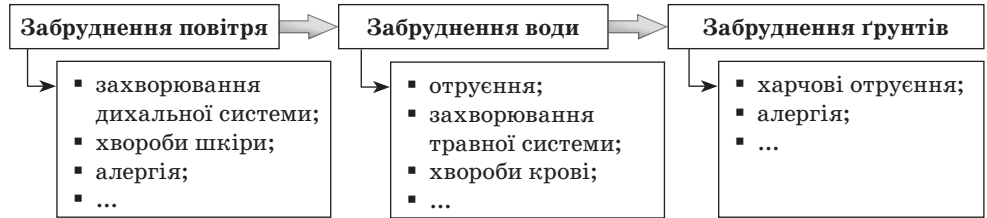
Екологічна безпека — це такий стан та умови навколишнього природного середовища, за якого забезпечується екологічна рівновага та гарантується захист навколишнього середовища: біосфери, атмосфери, гідросфери, літосфери,

космосфери, видового складу тваринного і рослинного світу, природних ресурсів, збереження здоров'я і життєдіяльності людей.

2. Робота за ілюстративним матеріалом

— Розгляньте пропонований ілюстративний матеріал і складіть колективне інформаційне повідомлення «Забруднення навколишнього середовища».

3. Вправа «Асоціативний куш». Вплив стану навколишнього середовища на здоров'я людини

4. Міні-лекція «Екологія і здоров'я людини»

Проблеми екології і навколишнього середовища — це питання здоров'я людини, сім'ї, дітей і долі планети загалом. Усього за декілька останніх десятиліть значно зросли навантаження, які щодня доводиться витримувати нашому організму.

Причиною їх є те, що одночасно з'явилися два нових чинники ризиків:

1. Різке погіршення екології за рахунок більш ніж десятиразовому зростанню кількості автомобілів.
2. Погіршення якості харчування.

VI. УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1. Робота за підручником (самостійно)

— Випишіть у зошит 5 речень, які, на вашу думку, є найбільш значимими. (Для роботи відведено 4–5 хвилин, по її закінченню учні «ланцюжком» зачитують свої записи.)

2. Оздоровлювальна вправа «Дотягнутися до зірок»

Запропонувати учням стати в коло, заплющити очі, тричі глибоко вдихнути і видихнути. Відтак уявити над собою зоряне небо, підвести голову і роздивитися на ньому яскраву зірку, яка символізує заповітну мрію. Розплющити очі, простягнути руки якнайшвидше, «зняти» зірку з неба і сховати її у своєму серці.

Висновок: «Не відмовляйтеся від своїх мрій, ідіть до них крок за кроком».

3. Перегляд відеоролика «Все починається з тебе» (музика: Demosys — Mary Shaw p. s., <https://www.youtube.com/watch?v=4vabeDFseDA>)

- Які емоції викликало у вас відео?
- Чи хочете ви щось змінити власними силами? Що саме?
- Що може кожен із вас зробити для покращення екологічного становища свого регіону вже найближчим часом?

VII. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

Рефлексія «Ланцюжок побажань»

Учням пропонують «ланцюжком» по черзі звернутися до себе та інших за підсумками колективної взаємодії. При цьому вони передають символ уроку — глобус.

VIII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Обов'язкове:

- опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§ __, с. ____);
- додаткові (на вибір, за бажанням):**
- підготувати поради для молодших школярів щодо збереження навколишнього середовища.

ПРИТЧА «ПРО ЩО ГОВОРЯТЬ ПЛАНЕТИ?»

Зустрілися якось у Сонячній системі дві планети.

— Як справи, матінко Земле?

— Та якось не дуже. Схоже, я десь «підхопила» людей. Їх вид називають «людина нерозумна». Вовтузяться, риють мене, п'ють мою кров-нафту, спляють без дозволу мої легені-ліси, зовсім від рук-вулканів відбилися... в них якась манія величі: думають, що найголовніші, над ними нікого і нічого бути не може. Мені надміру боляче, ридала тижнями дощами-зливами.

— Пусте! Я цим людським вірусом колись перехворіла. Чотири, в гіршому випадку п'ять тисячоліть, — і само проходить. Потемпературиш трішки, якщо ця проказа встигне додуматися до термо-ядерної реакції. А якщо одразу лікувати і не запускати, то вже на стадії античності зазвичай починається послаблення хвороби.

А я тепер для профілактики приймаю по три астероїди на тисячоліття після кожного льодяникового періоду — і жодних проблем!